No. 309. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Woensdag 28 *December*

Latere Berigten der vorige Courant.

— De aankomst van den maarschalk *Soult* doet hier algemeen verwachten dat hij weder aan het hoofd van het ministerie zal geplaatst worden; het schijnt echter dat de maarschalk zelf daartoe niet genegen is, en ofschoon de heer *Montalivet* hem daartoe moge zoeken over te halen, is het waarschijnlijk, dat hij daarin niet zal slagen. De heer *Soult* heeft bij zijn vertrek van St. Amand gezegd dat hij in de maand April terug zoude wezen om in persoon de directie der werken op zich te nemen, die op zijne goederen ondernomen zijn. De naam van den heer *Thiers* wordt schier niet meer onder de nieuwe ministers genoemd, zoodat de pogingen van dien gewezen minister om weder in gunst te geraken ijdel zullen geweest zijn.

» Heden morgen is er een gerucht verspreid, dat de generaal *Bernard* en de heer *Gasparin* gisteren hunne demissie ingezonden hadden, maar dat de koning die niet aangenomen had. Zeker is het, dat de generaal *Bernard* gisteren avond ten elf ure bij den koning geroepen is, maar daar men in den nacht eene estafette naar Toulon afgezonden heeft, is het waarschijnlijk dat dit slechts betrekking had op de bevelen die den maarschalk *Clausel* moesten toegezonden worden.

De minister van oorlog heeft nog niet de nominative lijst der gesneuvelden en gekwetsten bij de expeditie op Constantine opgemaakt. Ten minste dit is het antwoord, dat men aan alle ouders en vrienden geeft, die dagelijks op het bureau van het ministerie komen, om stellige tijdingen te hooren omtrent hunne betrekkingen. De maarschalk *Clausel* heeft slechts eene algemeene opgaaf van ons verlies ingezonden, maar de namen der omgekomenen daarbij niet vermeld.

Reeds zijn er verscheidene officieren van Parijs vertrokken, en nog militairen die verzocht hebben, om in Afrika te dienen, naar Toulon vertrekken.

— Onder de werkzaamste agenten van don *Carlos*, die zich thans te Parijs bevinden, noemt men de heer *Labrador*. Niettegenstaande hij alle pogingen aanwendt, om eene audientie bij den Koning te bekomen, is hij daarin nog niet geslaagd. Die agent tracht bovendien het gerucht te verspreiden, dat don *Carlos* het volmaakt eens is met het Fransche gouvernement, en dat dit laatste er niet ver van af is, om don *Carlos* bijstand te verleenen. Men begrijpt gereedelijk dat het zeer in het belang der karlisten is om dergelijke geruchten in omgang te brengen, maar er bestaan geene reden om er geloof aan te slaan.

Volgens de laatste bij ons gouvernement ontvangen berigten verwachtte men dat er heden te Bilbao een beslissende slag zoude plaats hebben. *Espartero* heeft met zijne artillerie den regter oever der rivier bezet.

Gomez is, naar men zegt, den 17den te Durango aangekomen, *Cabrera* volgde hem van nabij en moest hem weldra achterhalen. Hij heeft te Ordena een garnizoen van 4 a 5000 man achtergelaten.

In de spaansche en parijsche fondsen heeft er weinig verandering plaats gehad, men had geene nadere berigten van Bilbao, en de terugtogt van *Espartero* had zich bevestigd; de spaansche fondsen waren heden (24 December) genoteerd: 20 1/4; Pass. 5 1/4; 3 pCt. kontant 79,15, op tijd 79,25; 5 pCt. 107,90, op tijd 107,90; Nap. Rent. 97,50; Portugal 3 pCt. 28 3/4, Romein Leening 101.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten December.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 19den December 1836, no. 107, is tot griffier der regtbank van eersten aanleg te Nijmegen benoemd, jonkheer Mr. *W. van Lijnden*.

» Ingevolge een besluit van Z. M., van den 18ten dezer, zal, bij de afleveringen van bier, brandewijn, het nieuw vaatwerk, tot middel van vervoer strekkende, voortaan mogen vervaardigd worden op den inhoud van 100, 150, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 100, 150 en 200 Ned. kan.

Men schrijft ons uit Eindhoven, onder dagteekening van den 26sten dezer:

Het korps officieren van het regiment ligte dragonders No. 4, hunnen afgetreden chef, de kolonel *van Campen*, een duurzaam aandenken willende geven, van hunne bijzondere hoogachting en hare toegenegendheid, hebben besloten hem, met een stel kruizen zijner orders, waarvan de kolonel ridder is (de Militaire Willems-Orde 3de kl. de Nederlandsche Leeuw, en de Russische St. Anna-Orde 2de kl.) te vereeren, eene kommissie uit hun midden gekozen, is belast geworden, hem dit blijk van aandenken te overhandigen. De kolonel afwezig zijnde, heeft zij zich op heden van hare taak gekweten, door het geschenk aan Zijn Hoog Ed. gestreng te 's Hage te zenden, en hetzelve te begeleiden door eenen brief waarin de gevoelens welke het korps officieren, voor hunnen voormaligen chef bezielen, uitgedrukt worden.

Lang nog zal het aandenken, aan dezen waardigen hoofdofficier ons eene zeer aangename herinnering zijn, daar hij onzer aller achting, en genegendheid, in eene ruime mate verworven had; gelukkig gevoelen wij ons dan ook er hem een duurzaam en openbaar bewijs van te geven. Moge dien braven chef zich met even veel genoegen zijn voormalig corps officieren, zijn oud regement, herinneren, als voor ons den tijd, gedurende welken wij de eer en het geluk hadden onder zijne bevelen te staan, steeds in genoegelijk aandenken blijft.

Zijne Exc. de Minister van Financien is, ten gevolge van een accident aan het been, sedert eenige dagen ongesteld, en zal zich vooreerst niet op het ministerie kunnen begeven.

In plaats van wijlen Jonkheer *J. Huydecoper van Maarsseveen*, is tot mede-commissaris van het grootboek der nationale schuld benoemd [illegible].

Naar men verneemt is van 's Rijks wege weder over het loopend jaar eene geldelijke toelage verleend geworden aan het Israelitisch Seminarium te Amsterdam.

Het Departement voor de Marine is gemagtigd om, voor een tijdvak van drie achtereenvolgende jaren, in het openbaar aan te besteden de benoodigde linnens van inlandsch fabrikaat, tot vervaardiging van de kleedingstukken voor 's Rijks zeemagt.

— Men meldt uit Amsterdam, dat aldaar ll. Vrijdag is overleden de Hoog Ed. Gestr. heer *H. W. Lantsheer*, ridder der Militaire Willemsorde en van den Nederlandschen Leeuw, schout bij nacht in dienst van Z. M., directeur en commandant van het departement der marine van de Zuiderzee, te Amsterdam.

— Uit Leiden schrijft men, dat de heer *H. Schlegel*, conservateur bij 's rijks museum van natuurlijke historie aldaar, in de laatste tijden, achtervolgens is vereerd geworden met het lidmaatschap van het natuuronderzoekende gezelschap te Halle, van het Senkenbergsche natuurkundig gezelschap te Frankfort, en van het Keizerlijke gezelschap van natuuronderzoekers te Moskau.

— Uit 's Gravenhage schrijft men het volgende:

Gisteren ochtend is hier een hevige storm uit het noord-oosten beginnen te woeden, die den geheelen nacht heeft voortgeduurd, en dezen middag nog niet geheel is gestild. De storm ging van tijd tot tijd met eene sterke sneeuwjagt gepaard. Reeds vernemen wij voorloopige geruchten wegens de door dezen nieuwen storm, welke echter in hevigheid niet met dien van den 29sten November kan worden vergeleken, aangerigte schade. Hier en daar in den omtrek en in de naburige steden, vooral ook te Haarlem, zijn boomen ontworteld en schoorsteenen omver gewaaid. Het water van de Haarlemmermeer is door den storm zoo sterk opgezet, dat de groote weg aan deze zijde van Hillegom overstroomd is, en bij het naburige Leiden de lage plaatsen der stad onder water gezet zijn. Reeds gisteren konden aldaar verscheidene grachten en slooten, en met name ook den Ouden-Rhijn, niet meer begaan worden.

— De oostelijke storm, die reeds twee etmalen aanhoudt, heeft, hoewel oneindig minder dan de orkaan van 29 November ll., echter vele schade en ongelukken aangerigt. Te Amsterdam is, voor zoo veel men weet, een persoon door eenen vallenden balk gekwetst, en een ander persoon is in het water geraakt en wordt nog vermist; ook zijn weder eenige boomen, pannen en schoor-

eenen, gelijk mede de nog uit den jongsten orkaan verzwakte haan op de Nieuwe Kerk, naar beneden gestort. Aan den Ykant zijn verscheiden beurtschepen gezonken of verbrijzeld; ook de van Amsterdam op Zaandam varende stoomboot is van zijne touwen losgeslagen en tegen het paalwerk geworpen. Voorts wil men weten dat de Zuiderzee in Noord-Holland eene dijkbreuk veroorzaakt en den omtrek overstroomd zoude hebben; daar de overvaart over het Y niet gewaagd is, moet men wachten wat van dit gerucht waar zij.

— Van den Helder schrijft men van den 24sten December:

» Het Nederl. oorlogsfregat *de Zaan*, kapt. ter zee *A. de Monye*, is, na van de in den orkaan van 29 November jl. bekomen schade hersteld te zijn, den 24sten December weder uit Texel gezeild, met bestemming naar Java."

— Van den Rijn wordt geschreven, dat het zachte weder, het welk aldaar voor het invallen van de tegenwoordige vorst gehad heeft op het plantenrijk eenen zonderlingen invloed gehad heeft. In de omstreken van Coblenz heeft iemand 48 plantensoorten in de vrije lucht opgemerkt, welke in de helft dezer maand, in bloei stonden, waaronder zich slechts weinig lenteplanten bevonden. Onder dezelve waren het welriekende viooltjes, onderscheidene Veronica's enz. In de tuinen vertoonen de snijboonenplanten talrijke bloemen.

FRANKRIJK.

PARIJS DEN 24sten DECEMBER.

De vlugtelingen van de gematigde partij in Spanje *Toreno*, *Isturitz*, *Galiano* enz., wenden hier alle pogingen aan, om de magt, die zij in hun land verloren hebben, weder te bekomen. Zij hebben aan het Fransche gouvernement het volgende zeer opmerkelijke voorstel gedaan, te weten: dat zij in de schatkist eene som van een millioen ponden sterlings (12 millioen guldens) zouden storten, indien het gouvernement hun veroorloofde, om uit het Fransche leger eene divisie vrijwilligers aan te werven, die door den vermaarden *Cordova* zoude aangevoerd worden. Men zal hierover verwonderd zijn en vragen welke middelen zij mogen bezitten, om dit ontwerp ten uitvoer te kunnen brengen; maar deze verwondering zal ophouden, zoodra men weet, dat een hunner voor weinige dagen voor 800,000 francs 3 pCt. fransche schuldbrieven gekocht heeft, welke hij aanbiedt als zijn aandeel voor te schieten. Van eenen anderen kant spreekt men van twee brieven van de heeren *Calatrava* en *la Cuadra*, waarin die ministers, ieder van zijne zijde, volstrekt ontkennen, dat zij eenig voornemen gehad hebben, in eenigerhande opzigt de tusschenkomst van Frankrijk in te roepen, aangezien Spanje in zich zelve genoegzame middelen bezit, om zich te verdedigen. Een dezer brieven is aan den heer *Montalivet* toevertrouwd, die hem ongetwijfeld onder de oogen van den Koning gebragt heeft. De heer *Calatrava* verklaart daarin onbewimpeld, dat het spaansche ministerie besloten heeft met de Koningin Madrid te verlaten, en zich liever met haar van stad tot stad tot in de woeste bergen van Runda te begeven, dan eenige buitenlandsche hulp te verzoeken. Hij voegt er bij, dat het hof verzoeken zal, om zich in die bergpassen te vestigen, en dat het er verblijven zal, tot dat Spanje geheel en al van de tegenwoordigheid der vreemdelingen ontslagen zij.

— De heer *Vicomte d'Hunolstein*, afgevaardigde van Diedenhoven (Thionville) heeft zich, op de jagt zijnde, zwaar gewond; hij hield zijne hand op de tromp van zijn geweer, dat met eenen kogel geladen was, toen het onverwacht afging en de kogel door zijne hand schoot. De wond is wel gevaarlijk, maar men heeft alle hoop, dat de gevolgen niet zoo bedroevend zullen zijn, als men dit eerst gevreesd had.

— Men verneemt hier met genoegen, dat de fabrijken van Lijon een weinig beginnen te herleven, en dat de stilstand, waarin zij sedert eenige maanden waren, eenigzins ophoudt, want behalve de bestellingen voor rekening van het gouvernement en van 's Konings Huis, zijn er vrij aanzienlijke uit de Vereenigde Staten van Amerika gedaan.

— Particuliere brieven uit Madrid van den 17den December melden het volgende:

» De opmerkenswaardige weigering van *Alaix* en zijne divisie, om de bevelen van het gouvernement te gehoorzamen, is oorzaak geweest, dat er gisteren eene geheime zitting van het kongres heeft plaats gehad. Het gouvernement heeft aan de kamer verklaard, dat de orders, welke aan dien generaal gegeven waren, om het kommando der derde divisie aan den brigadier *Don Diego Leon* over te geven, niet opgevolgd waren, en dat het dien ten gevolge maatregelen genomen had, om dien generaal en de wederspannige divisie tot hunne pligt te brengen; maar het oordeelden noodzakelijk dat het kongres verklaarde dat de generaal *Alaix*, een verrader des vaderlands was. De kamer, berustende in de maatregelen die het gouvernement tegen den schuldige moet genomen hebben, heeft geweigerd de verzochte verklaring te doen.

» De brigadier *Don Diego Leon* is met zijne 140 huzaren naar Lerma geweken; hij is uit die stad te post in de hoofdstad aangekomen.

» De generaals *Rivero*, *Narvaez*, *Rate* enz. zijn hier gekomen, om orders te halen. De divisie *Rivero* stond eergisteren te Toledo en trok van daar naar het Escuriaal. De tweede brigade *Narvaez* moet heden te Tembleque zijn aangekomen. Alle die divisien trekken naar Kastilie, om een reserve-kamp uit te maken, dat twintig duizend man sterk moet worden. De divisie *Alaix* bevond zich den 12den in het vlek Osma, *Gomez* op de hielen volgende, welke dien dag de Douero overgetrokken was. Het doel van dien partijganger is om in Rioja door te dringen, [illegible] gemakkelijk de Ebro kan overtrekken. Men beweert [illegible] dat hij zich reeds in Navarra bevindt.

» De generaal *Seoane* kapitein-generaal van Madrid heeft, uit hoofde van zijne zwakke gezondheid, zijne demissie ingezonden. Hij is vervangen door den generaal *Evaristo San Miguel* kapitein-generaal van Arragon, waarvan het kommando aan den generaal *Quiroga* toevertrouwd is, die eergisteren van Grenada hier gekomen is.

» Gisteren avond hebben er bedroevende geruchten geloopen nopens Barcelona, waar men beweert dat een oproer uitgebarsten is, ten gevolge van de buitengewone maatregelen, die het gouvernement voorgesteld heeft, en die door de cortes goedgekeurd zijn.

» De beraadslaging over de artikelen ter wijziging der constitutie is begonnen en die artikelen [illegible] in hun geheel goedgekeurd. Bij de afzonderlijke beraadslaging [illegible] artikel aangenomen, het tweede, dat over eene tweede kamer [illegible], is thans in overweging. Men is, naar het schijnt, voornemens spoedig over die vraag heen te stappen.

» Men houdt het voor zeker, dat de coupons der buitenlandsche schuld op hunnen vervaltijd niet zullen betaald worden, niettegenstaande de beloften van den heer de *Mendizabal* en van onzen ambassadeur te Parijs. Dit vermoeden is gegrond op het deficit op het budget van dit jaar, waarmede de minister van financie eerstdaags aan de cortes zal bekend maken, welk deficit de ontzettende som van elf honderd millioenen bedraagt. Welk een vooruitzigt voor de schuldeischers van den staat! De vier pCt. 26 op kont. vijf pCt. nieuwe 22½ op kont. 24 op 60 dagen. Schuld zonder intrest 6⅝ op kont. 9,9¼, 9½ op 60 dagen.

» Eenige soldaten van het 3de regement der koninklijke garde behoorende tot de divisie van den generaal *Rivero*, die onze nabuurschap doortrekken, om zich naar Castilie te begeven, hebben getracht aldaar de rust te stooren, door niet alleen sommige nationale garden, maar ook eenige andere personen te beleedigen en te mishandelen; er zijn van wederzijden gekwetsten en dooden gevallen. Het gouvernement heeft krachtdadige maatregelen genomen, om in het vervolg dergelijke ergerlijke gebeurtenissen voor te komen. De policie heeft gisteren in den loop van den dag in een zeker getal huizen, huiszoeking gedaan. Deze maatregel heeft zich vooral uitgestrekt over die, [illegible] bewoond waren. Men noemt onder [illegible] eenige Italianen, die men gedwongen heeft, hunne paspoorten te vertoonen, welke in behoorlijke orde bevonden werden. Men zegt niet of deze maatregel eenig gevolg gehad heeft.

PS. » De cortes hebben zoo even over het artikel der constitutie, betrekkelijk de tweede kamer, gestemd, hetwelk aldus luidt: » De cortes zullen uit twee te zamen wetgevende korpsen (*Colegio Legisladores*) bestaan die onderling door de kwaliteit hunner leden, en door de wijze van benoemingen, door de langdurigheid hunner zittingen zullen verschillen, maar geen dezer korpsen zal geprivilegieerd of erfelijk zijn. Het eerste gedeelte, namelijk dat zij door de kwaliteit hunner leden zullen verschillen, is met eene meerderheid van 126 tegen 11 stemmen aangenomen, het overige door 104 tegen 14.

— De ministerieele dagbladen deelen de akte van beschuldiging mede, die ten gevolge van het arrest van renvooi, door het publiek ministerie is opgemaakt, tegen de personen, die onder de leiding van *Lodewijk Napoleon*, den 30 October ll. te Straatsburg opstand hebben gemaakt. Zij zijn ten getale van 13, en worden beschuldigd van eenen aanslag, ten doel hebbende, hetzij om het gouvernement, of de orde van troonsopvolging omver te werpen of te veranderen, hetzij om ingezetenen, aan te zetten, om zich tegen het koninklijk gezag te wapenen.

In de zitting van den 13 hebben de Spaansche cortes, de discussien geopend, over de grondslagen der nieuwe staatsregeling.

De HH. *Gonzales*, *Clauso*, *Valdes* en *Montago* hebben tegen het ontwerp onderscheidene bedenkingen ingebragt. De eerste gaf zijne bevreemding te kennen, dat men niet de vrijheid van godsdienst, als het algemeen beginsel had aangenomen, ofschoon Spanje, zich vroeger door onverdraagzaamheid heeft onderscheiden, meende hij dus nu thans daarvan te moeten terug komen, en aan alle ingezetenen gelijke bescherming verleenen. De Heer *Valdes* verklaarde zich insonderheid tegen de instelling van de tweede kamer, en tegen de magt aan den koning gegeven, om door zijn *veto* de besluiten der vertegenwoordiging buiten gevolg te stellen. Eindelijk meldde de Heer *Moncago* dat men ook bij deze gelegenheid de wijze zoude bepalen waarop de verkiezingen zouden plaats hebben.

In de zitting van den 14den dezer is daarop het ontwerp der commissie, door den heer *Arguelles* verdedigd. Ten aanzien van de godsdienstvrijheid zeide hij, dat de verdraagzaamheid niet bij eene wet kan worden ingevoerd, maar vooraf de natie in hare zeden eigen moest worden, hetgeen alleen de tijd en verlichting konden bewerken. Men meende destijds dat deze beraadslaging nog onderscheidene [illegible] duren.

Men schrijft uit Toulon, onder dagteekening van 19 December:

„De vaartuigen, die op de kust van Afrika zijn, moeten te Toulon binnenvallen, waar men een eskader gaat bijeenbrengen, dat onder het bevel van eene schout-bij-nacht zal komen, en belast worden, met het overbrengen van 10,000 man naar Bona, om wraak te nemen over den nederlaag te Constantine, en onmiddelijk daarna die expeditionaire troepen naar Frankrijk terug te brengen.

„Het bataillon tirailleurs van Afrika wordt morgen op de korvet *Egeria* ingescheept, die onmiddelijk naar Afrika zal afzeilen. Men denkt dat dit bataillon naar Algiers en van daar naar Bona zal overgebragt worden, om te Guelma garnizoen te houden. Dit korps is zamengesteld uit keurlingen, en, uithoofde van zijne organisatie, geschikt, om in Afrika van veel nut te zijn, waar de guerillas- en tirailleurs-oorlog meer voordeelig voor ons zijn zoude; ten getuige [illegible] het vrijkorps van vijftig man, door den kommandant *Cavaignac* bijeengebragt, dat de schrik der vijandelijke Arabieren uit de omstreken van Tlemecen geworden is.

„De maarschalk *Clausel* wordt den 26 hier verwacht. Hij zoude vroeger gekomen zijn indien hij de bevelen van het gouvernement niet te Algiers had willen afwachten."

Volgens de laatste telegraphische depeches bij het gouvernement ontvangen, moet er den 24 te Bilbao een beslissend gevecht hebben plaats gehad. *Espartero* had met zijne artillerie Portugalette verlaten en zich op den regter oever van de rivier geplaatst, om van dien kant aan te vallen.

Gomez is den 17den te Durango gekomen, te Ordunne een garnizoen van 4 à 5000 man achterlatende. *Cabrera* was op het punt van zich met hem te vereenigen.

De generaal *Casa Eguya* zoude wel, door eene aanval op Bilbao te beproeven, den dag kunnen aanwijzen wanneer de plaats in zijne handen zoude vallen; maar aangezien hij zeker is dat zij zich spoedig zal moeten overgeven, daar zij geen hoop heeft van ontzet te worden, wil hij het bloed vergieten vermijden.

De generaal *Garcia* heeft zich den 12den met 4 bataillons en twee eskadrons naar Mendabra begeven, om de kolonne van *Gomez* bij het overtrekken van den Ebro te beschermen.

Er is, op bevel van don *Carlos*, te Durango een depot gevestigd om er de [illegible] van Bilbao die de stad verlaten hebben op te nemen [illegible] aldaar ongeveer 200 menschen.

Een brief van Vittoria meldt dat het garnizoen van die stad in eenen volkomen staat van insubordinatie was, uit hoofde van gebrek aan geld en het geringe voedsel dat men hun geeft. Er worden dagelijks openbare diefstallen op de straat begaan en er gaat geen nacht om, of er worden winkels geplunderd. De geest der soldaten is zeer ter neer gedrukt en van oogenblik tot oogenblik wachtten zij de droevige tijding van de overgave van Bilbao, om de stad te verlaten en naar Logrono op te trekken, want zij hebben volstrekt geen vertrouwen in den generaal *Espartero*.

Onder dagteekening van den 14den schrijft men uit Rome, dat er in Calabrien zeer ernstige onlusten zijn uitgebroken. Het landvolk zou een groot aantal grandes, ontvangers, zelfs eenige ambtenaren der policie hebben vermoord, anderen verdreven en de kantoren der belastingen in brand gestoken. Men had getracht deze wanorden door de militaire magt te bedwingen, maar de soldaten zouden zich met de [illegible] hebben vereenigd. Aan de zijde van Tarenta werd het volk door zoogenaamde liberale priesters aangevuurd, die niet alleen het drukkende der belastingen tot voorwendsel namen, maar ook het gerucht verspreiden, dat het rijk weldra door Oostenrijksche troepen zou worden bezet.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 23sten December.

— Een bijzondere brief uit Napels, van den 8sten December, die door de *Allgemeine Zeitung* wordt medegedeeld, houdt in, dat aldaar toen in de laatste vierentwintig uren nog 40 menschen aan de cholera waren gestorven. Algemeen was in de stad het verhaal in omloop, dat een aanzienlijk geestelijke eene verschijning van de H. Moedermaagd had gehad, waarbij hem was aangekondigd, dat op den genoemden dag, waarop de R. K. kerk het feest van *Maria ontvangenis* viert, de ziekte geheel zou ophouden. Dit gerucht had bij de bijgeloovige Napolitanen veel ingang gevonden, en zou er dien ten gevolge op genoemden dag eene plegtige omgang plaats hebben, waaraan de Koning en de geheele bezetting zou deel nemen.

Koning *Otto* van Griekenland en zijne gemalin hebben Oldenburg verlaten, om over Osnabrug, Munster en Keulen naar Frankfort te reizen, alwaar nader bepaald zal worden in welke stad zij den Koning en Koningin van Beijeren zullen ontmoeten, na het afscheid van welke zij voornemens zijn zich te Triest op een engelsch fregat in te schepen, dat hen naar Griekenland moet overbrengen.

Een plan van het Russische Gouvernement tot het aanleggen van landbouwers-colonien, welke uitsluitend door belijders der Joodsche Godsdienst bevolkt zullen worden, vindt onder de laatsten ongemeenen bijval. Niemand hunner zal gedwongen worden derwaarts te gaan; zij die er deel aan willen nemen zullen van alle belastingen ontheven en van Regerings wege naar de plaats hunner bestemming gebragt worden, waar zij de noodige woning, vee en gereedschappen zullen vinden. Reeds is een gedeelte gronds in de provincien Tobosk en Omsk tot dit doel bestemd geworden.

— In het aanstaand voorjaar zullen in de omstreken van Verona en gelijktijdig in de nabijheid van Praag wapenoefeningen van oostenrijksche troepen plaats grijpen.

De regering van het Koningrijk Polen heeft bekend gemaakt, dat zich eenige cholera-gevallen in de hoofdstad en in andere gedeelten van het Rijk hebben opgedaan. Deze is de tweedemaal, dat dit land door die ziekte aangetast wordt. Van den 17 November, den dag, dat de cholera het eerst in Warschau is opgemerkt, tot den 14 dezer, zijn 17 personen daardoor aangetast, waarvan 8 gestorven, 5 genezen en 4 nog onder behandeling zijn.

— Uit Weenen schrijft men, dat graaf *Collowrat* den 14 weder zijne staatkundige werkzaamheden heeft opgevat. Men dacht dat hem het hoofdbestuur der finantien zou worden opgedragen; tevens is hij door den Keizer benoemd tot lid eener nieuwe Staatsconferentie, eene soort van staatsraad, waarin de hoogste aangelegenheden behandeld worden.

— Men meldt uit Konstantinopel, dat de Sultan, door den Kapitein-Pacha en Said-Pacha vergezeld, den 27sten der vorige maand over land naar Nikomedië gereisd was, van waar hij, na een oponthoud van weinige dagen, aan boord der oostenrijksche stoomboot *Maria Dorothea* naar zijne hoofdstad terug zou keeren. Gedurende zijn verblijf in Nikomedië zou aldaar, in zijne tegenwoordigheid, een groot oorlogschip van stapel loopen.

De bekende opperbevelhebber van het leger in Anatolië, *Reschid*-pacha, is overleden en bereids door *Hafiz*-pacha, den voormaligen stadhouder van Scutari, vervangen.

Tahir-pacha had nu zijne officiële aanstelling als gouverneur van Tripoli ontvangen. Men hield het er voor dat de toestand der zaken in de Barbarijsche Staten dagelijks moeijelijker werd, daar, naar het scheen, de Engelschen de vorderingen der Franschen in Afrika met leede oogen aanzagen en alles in het werk stelden om de Porte te bewegen den franschen invloed aldaar krachteloos te maken, aan welk verlangen echter niet zoo volledig voldaan werd als welligt anders geschieden zou, naardien velen in den Divan ook de opmerken der engelsche agenten wantrouwden.

MEVROUW *MALIBRAN*.

Onder dit opschrift treffen wij in den *Siecle* en *la Presse* de twee volgende artikelen aan, levensbijzonderheden behelzende, van deze met alle regt vermaarde zangeres en tooneelspeelster, wier al te vroegtijdige dood overal pijnlijke indrukken heeft te weeg gebragt. Het eene is door *L. Viardot*, het andere door *P. A. Fiorentino*, geschreven:

„*Marie-Felicité Garcia* is te Parijs, in het jaar 1808, uit Spaansche ouders geboren. Haar vader, *Manuel Garcia*, een componist van naam, een bekend tooneelspeler, een uitmuntend zanger en bovenal een goed zangmeester, gaf zelf aan zijne dochter hare muzikale opvoeding. Even als *Rossini*, die door zijnen vader bij eenen hoefsmid besteed werd om hem aan de muziek boven elke andere kostwinning de voorkeur te doen

geven, toonde ook de kleine *Mariquita* in 't eerst geen grooten aanleg voor de kunst, waarin zij eens met onvergelijkelijken glans zou uitmunten. Opmerkelijk is het dat de natuur haar in dit opzigt niet wel bedeeld had. Zoo zij al het muzikale zintuig bezat, hetwelk men het muzikaal gehoor noemt, en dat door geene oefening noch inspanning te verkrijgen is, zoo had zij daarentegen een zeer gebrekkig orgaan, eene ruwe, onbuigzame stem. Veel ouders, veel meesters zouden er aan gewanhoopt hebben dat zij immer middelmatig zou hebben leeren zingen. *Garcia* verloor den moed niet; maar het arme meisje kocht de kostbare lessen die zij in het ouderlijk huis ontving, zeer duur. Hare eerste studiejaren sleet zij in treurigheid; vaak bragt zij hare les onder tranen ten einde; want menigmaal had men op haar het oude spreekwoord uit de spaansche scholen van toepassing gemaakt: *la letra con sangre entra*. Zij was naauwelijks de kinderschoenen ontwassen, toen men haar reeds op het tooneel bragt. Hare eerste debuten hadden te Londen plaats, in kleine rollen, die geen gerucht maakten, want haar talent was nog pas in zijne geboorte; en daarenboven is Londen, hetwelk alom bekende verdiensten zoo schitterend weet te beloonen, de plaats niet, waar een kunsttalent aan het licht wordt gebragt en zich ontwikkelt. Spoedig daarop volgde *Maria* haren vader naar New-York. Daar huwde zij, altijd aan den wil haars vaders gehoorzaam, op een zestien- of zeventienjarigen ouderdom een franschen koopman, van rijpen leeftijd, maar die voor welvarend doorging en haar, van hare familie scheidende, dus ook van het tooneel moest verwijderen. Tot geluk voor de kunst en voor haar zelve, werd dit het geval niet. Door zware verliezen getroffen zijnde, verklaarde de Heer *Malibran* aldra dat hare levenswijze als aanzienlijke *dame* een einde moest hebben en dat zij op nieuw de planken zou moeten betreden. *Maria* verscheen het eerst weder op het tooneel van New-York onder den naam dien zij in later tijd zou beroemd zou maken. Onvermoeide pogingen, het besef harer krachten en de dorst naar roem, deden haar talent als met den dag toenemen. Zij gevoelde, dat zij, in een ruimeren werkkring, voor een publiek dat hare kunst beter wist te schatten, zou kunnen schitteren; zij kwam te Parijs.

Rossini, die haar als kind de eerste *gamma's* aan de *piano* van *Garcia* had hooren stamelen, bevroedde dadelijk den ganschen omvang van haar talent en voorspelde de toekomst die haar te wachten stond. Na in het *salon* van Mevrouw *Merlin*, voor een uitgelezen kring, eene proeve genomen te hebben, betrad Mevrouw *Malibran* dat Parijssche tooneel waarvoor de bekwaamste kunstenaars zich den moed voelen ontzinken. Als ik mij niet bedrieg, viel dit in 1827 voor; zij was toen negentien jaar oud. Haar *debut* had plaats in de groote zaal van de *Opéra*, waar men, ten voordeele van *Galli*, dien dag *Semiramis* gaf. Ik heb niet noodig hier den uitslag van dit *debut* in 't geheugen terug te roepen; zij die er getuigen van waren, zullen het aandenken daaraan wel nimmer verliezen. De jeugdige zangers, die, zoodra zij met edelen, bevalligen tred tot voor op het tooneel was gekomen, en de eerste toonen harer betooverende stem had doen hooren, daverend werd toegejuicht, klom al hooger en hooger, en kon, naar aller oordeel, plaats nemen onder de talenten van den eersten rang. Zij werd terstond als *prima donna* bij het Italiaansch tooneel verbonden. Van dit oogenblik af, is haar leven niets anders geweest dan eene onafgebrokene reek van goed geslaagde pogingen, van steeds schoonere zegepralen. Door de toejuichingen van een verlicht en kundig publiek ondersteund en geleid, vol gevoel en zucht voor hare kunst en voor den roem dien zij er door inoogstte, haalde zij al spoedig hare vermaardste mededingsters in, en in zich zelven altijd nieuwe bronnen, nieuwe geheimen opspoorde, kwam zij haar voorbij, overwon ze alle, en liet in de schatting en bewondering der menschen allen achter zich, die leefden of geleefd hadden. Ongetwijfeld is Mevrouw *Malibran* de beroemdste tooneelpersonaadje van geheel de wereld. Als een overwinnaar, heeft zij Frankrijk, Italie, Engeland en een deel van Duitschland doorgetrokken. Overal heeft men haar eene ongekende eer en hulde bewezen; men zou folianten kunnen vullen met de verzen die tot haren lof zijn geschreven; men zou eene Amerikaansche Savane in een bloemperk kunnen herscheppen met de kransen die haar op 't hoofd zijn gezet, men heeft hare paarden afgespannen en haar rijtuig voortgetrokken; de menigte heeft haar op de handen gedragen; troepen in slagorde staande, hebben het geweer voor haar gepresenteerd; eindelijk, den troon der kunst beklommen hebbende, heeft zij eerbewijzen ontvangen, die aan de koninklijke waardigheid zijn voorbehouden.

Gedurende hare korte maar schitterende loopbaan, heeft zij proeven gegeven van de grootste inspanning, van de onvermoeidste werkzaamheid. Men kan zich moeijelijk verklaren hoe zij zooveel reizen heeft kunnen doen, zoo veel gestudeerd kan hebben, zoo veel voorstellingen heeft kunnen geven. Wij hebben haar te Parijs achter elkaar het geheele *repertoire* van het Italiaansch tooneel zien afloopen, wij hebben haar, zonder onderscheid de rol van *Semiramis* of die van *Arsace*, de rol van *Zerline* of die van *Anna*, op zich zien nemen; wij hebben haar beurtelings levendig en schalksch gezien in den *Barbier de Seville*, eenvoudig en ongekunsteld in de *Cenerentola*, edel en fier in de *Tancrède*, aandoenend in de *gazza ladra*, verheven in *Othello*; dan eens zoo ernstig als *Talma*, dan weder zoo potsig als *Lablache*. Sedert dat zij ons verlaten heeft, had zij onderscheiden nieuwe rollen aangeleerd, of liever daargesteld: *Norma*; *Romeo* en de *Somnambule*. Op het punt zijnde om naar Parijs terug te keeren, hetwelk haar en haar talent had zien ontwikkelen en in luister winnen, zou zij ons weldra met hare vorderingen hebben bekend gemaakt: zij zou het zegel op haren roem hebben gedrukt met dien in de zetelstad der kunsten te regtvaardigen, en misschien haren eenigen onbevredigenden wensch vervuld hebben gezien, dien namelijk om een rol te vervullen door *Rossini* voor haar in het bijzonder vervaardigd, bijgestaan door die keur van kunstenaars, welke het Italiaansch tooneel in zich vereenigt.

Mijne laatste herinneringen aan die gesmoorde stem, aan dit vernietigd talent zijn mij in meer dan één opzigt dierbaar. Daar haar eerste huwelijk ontbonden was, kwam zij, acht maanden geleden te Parijs, om zich, in tegenwoordigheid harer vrienden en bloedverwanten aan den man harer keuze te verbinden, den man die haar inderdaad waardig was, en den eenigen uit het aantal harer aanbidders die zich met eene beantwoording zijner liefde mogt vleijen. Des avonds van de plegtigheid toen zij zich gelukkig gevoelde een nieuwen naam te voeren en er trotsch op was om zich als moeder te doen kennen; was er een kleine kring bij haren gastheer den heer *de Troupenas*, vergaderd, zoo uit hare bloedverwanten, en hare bijzondere vrienden bestond, als uit de beroemdste komponisten en kunstenaars: *Rossini*, *Meijerbeer*, *Auber*, *Mercadante*, *Italevy*, *Nourrit* enz. Onder de laatsten had zij alleen de afwezigheid te betreuren van dien jeugdigen *Bellini*, even als zij in den bloei zijner jaren weggerukt, en onder de anderen *Lafayette*, die haar als een vader bemind had en eens met veel bevalligheid tot haar zeide: « *Maria vous serez certainement ma dernière passion.* » De zamenkomst veranderde in een klein *concert*, dat schier als bij toeval begon en te twee uren 's morgens eerst een einde nam; het bestond slechts uit drie virtuozen; maar waar kan men hunne gelijken aantreffen? zij was het, met *Beriot* en *Thalberg*. Deze laatste hoorde hen voor het eerst en liet zich aan hen ook voor de eerste maal hooren. Ik zal nu den indruk niet trachten te beschrijven die zij op hunne hoorders maakten, terwijl zij zelven door elkander als geëlectriseerd werden, en in grootschheid en volmaaktheid om den prijs schenen te dingen. Het was alles enkel geestdrift, enkel opgetogenheid, en wat mij betreft, het was de schoonste muziek die ik ooit gehoord had, en immer waarschijnlijk hooren zal.

Mevrouw *Malibran*, met een vlug begrip en eene verwonderlijke geestkracht begaafd, slaagde altijd even gelukkig, wat zij ook ondernemen mogt. Met gelijke vaardigheid sprak zij vier talen en maakte daarvan, in hare gesprekken met onderscheiden menschen, een gemengd gebruik, zonder ze ooit te verwarren. Deze waren het Spaansch, hare moedertaal; het Fransch, de taal harer opvoeding, het Italiaansch, hare kunsttaal; het Engelsch, de taal die zij op reis sprak; zij kon ook eenig Duitsch. Daar zij eene zeldzame handigheid en beleid bezat, muntte zij uit in allerlei vrouwelijke handwerken; zag zij iets van dien aard dat haar onbekend was, dan liet zij bij hare tehuis komst zich de vereischte benoodigdheden halen, toog aan 't werk, en overtrof weldra hare voorbeelden. Zonder ooit teekenen geleerd te hebben, vervaardigde zij wel gelijkende portretten en vooral spotprenten, vol geest en leven. Eindelijk waren haar, door hare zucht om alles te weten en alles te beproeven de sterkste ligchaamsoefeningen gemeenzaam geworden. Zij zwom, schoot een geweer af, maakte *tours d'adresse et de force*, reed te paard met eene sierlijkheid, en met eene vastheid van houding die zonder voorbeeld waren.

Even als alle menschen van naam, even als alle menschen waarop zich levendig de belangstelling van het publiek vestigt, heeft Mevrouw *Malibran* ten doel gestaan aan ledigheid en laster. Men heeft omtrent hare lotgevallen, hare persoon, hare gewoonten en haar karakter belagchelijke sprookjes verspreid, die gelukkig gegronde tegenspraak hebben gevonden en waarover de verspreiders zelven gebloosd zouden hebben als zij zoo gelukkig waren geweest haar van nabij te kennen. Het leven van iemand als Mevrouw *Malibran* ligt te zeer bloot voor het oog van een ieder, dan dat zij het minste gebrek, de minst verkeerde handelwijze zou hebben kunnen verbloemen. Misschien heeft zij, in de opwellingen van haar vurig gemoed, of in de bekoorlijke eenvoudigheid harer jeugd, die onvoorzigtigheden, die ongerijmdheden begaan, waarvoor de wijzen der wereld minder toegefelijk zijn dan voor verborgen misstappen. Maar waar zou men, in weerwil van dat, ooit een vrouw die de zamenleving, strenger, onberispelijker zeden, een meer regt gaard, edel en mild karakter hebben aangetroffen dan bij haar? als men de voorbeelden van weldadigheid, die haar leven tot eere verstrekken, wilde bijeenzamelen en publiek maken, dan zou men een werk kunnen uitgeven zoo lang en zoo groot als de verzameling dat aan hare begaafdheden toegezwaaide lofuitingen. Geld rond te deelen was niets voor haar, die zooveel geld won; maar zij wist hare giften zoo edel en zoo juist te besteden, dat ze voor hen die ze ontvingen eene dubbele waarde hadden. Dat men mij veroorlove om onder honderd trekken, er eene aan te stippen, die mij in 't geheugen komt en waarvan ik ooggetuige was.

[*Het vervolg in een der volgende Nommers.*]

Ter EFFECTEN SOCIETEIT te Amsterdam, van Maandag 26 Dec. zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet:

Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. 53 $\frac{1}{4}$; Kansbill. *f* 23.

Van Zondag valt niets te noteeren.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers,